

فصل پنجم: اسلام و انقلاب اسلامی (فارسی پایه نهم)

علم دین، بام گلشن جان است نردبان، عقل و حسّ انسان است

حدیقه الحقیقه سنایی

درس دوازدهم: پیام آور رحمت

واژگان جدید

حکمت:	طنین:	آبخور:
اعظم:	غنیمت شمردن:	پیامد:
تعالی:	نفس:	سیرت:
رعایا:	توبره:	وجه:

دفع شدن:

تاریخ ادبیات

روضه‌ی خلد: پیام پیامبر: سنایی غزنوی:

دانش زبانی: گروه فعلی (۴)

- انواع فعل ماضی
۱. ماضی ساده یا مطلق: بن ماضی + شناسه
 ۲. ماضی استمراری: می + ماضی ساده
 ۳. ماضی مستمر یا جاری: داشت + شناسه + ماضی استمراری
 ۴. ماضی نقلی: بن ماضی + ه (صفت مفعولی) + شناسه
 ۵. ماضی بعید: صفت مفعولی + بود + شناسه
 ۶. ماضی التزامی: صفت مفعولی + باش + شناسه

به نکته ها و مثال های ذیل توجه کنید:

مصدر- ن = بن ماضی

نوشتن ← نوشت

دوست داشتن ← دوست داشت

برآمدن ← برآمد

۱. پدربزرگم خاطرات کودکی اش را برایم **گفت** و **نوشت**. (ماضی ساده یا مطلق)

۲. او همیشه با آب و تاب خاطراتش را **باز می گفت**. (ماضی استمراری)

۳. من **داشتم** به جلو **می رفتم** که ناگهان از پشت سر مرا صدا زد. او گمشده ای داشت. (**داشتم می رفتم**: ماضی مستمر یا جاری)

نکته: مانند مثال دو جزء ماضی مستمر را می توان از هم جدا نوشت.

«داشت» در صورتی که معنای مالکیت را برساند؛ فعل ماضی ساده به حساب می آید. «داشت» در صورتی جزء اول ماضی مستمر است که معنای «در حال انجام کار» را برساند.

۴. سخنان مادرم برای همیشه در گوش من **مانده اند**. (ماضی نقلی)

۵. به یاد می آورم که از سفری طولانی **برگشته بودم**. (ماضی بعید)

۶. ای کاش رازش را به او **نگفته باشد**. (ماضی التزامی)

نکته: ماضی التزامی در چهار حالت به کار می رود:

الف) **برای آرزو:** ای کاش پدرم به خانه **رفته باشد**.

ب) **برای شک و تردید:** شاید او تا کنون به خانه **رفته باشد**.

پ) **در جمله های شرطی:** اگر به موقع **رفته باشد**؛ حتماً خواهد رسید.

ت) **برای الزام و اجبار:** برای موفقیت در امتحانات باید درس هایتان را **خوانده باشید**.

نکته: توجه داشته باشید فعل امر فقط در دو حالت به کار می رود: ۱. دوم شخص مفرد ۲. دو شخص جمع؛
در صورتی که ماضی التزامی شش صیغه دارد.

واژه شناسی: پیشوند «بی» جز در واژه های «بیهوده، بیچاره، بینوا» جدای از واژه، نوشته می شود.

تکالیف:

۱. متن درس را با دقت بخوانید و خودارزیابی های صفحه ۹۴ را پاسخ دهید.

۲. فعالیت های نوشتنی صفحه ۹۶ را پاسخ دهید.